

ת"פ 36511/10/16 - מדינת ישראל נגד מוחמד שיוחי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 36511-10-16 מדינת ישראל נ' שיוחי(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד דולי מזעל

המאשימה

נגד

מוחמד שיוחי ע"י עו"ד מוחמד מחמוד

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר דיוני, באחת עשרה עבירות של הסתה לאלימות או טרור ובעבירה אחת של תמיכה בארגון טרור. ההסדר שבין הצדדים כלל תיקונים בכתב האישום, ללא הסכמה בענין העונש. ואלו עובדות כתב האישום המתוקן:

בין התאריכים 3.10.15 ועד 9.10.16 פרסם הנאשם בחשבון הפייסבוק שלו שנים עשר פרסומים אסורים: אחד עשר פרסומים כללו קריאות למעשי אלימות וטרור או דברי אהדה, תמיכה או הזדהות עם מעשי אלימות וטרור או עם עושיהם. פרסום אחד כלל דברי אהדה והזדהות כלפי ארגון טרור.

בין היתר, הנאשם העלה לחשבוננו שמונה פרסומים ובהם תמונות של מפגעים שונים, אשר ביצעו פיגועים ופגעו באזרחי המדינה, וליווה אותם בכיתובים המביעים תמיכה בהם ובמעשיהם ועידוד לביצוע מעשים דומים, וכן העלה כיתובים אחרים ובהם קריאות כלליות לביצוע פיגועים ומעשי טרור - כפי שפורט בהרחבה בכתב האישום.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה שמה דגש על חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ועל הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם ובהם ערך השמירה על בטחון הציבור ושלומו. המאשימה הפנתה לחשיפה המשמעותית לה זכו פרסומי הנאשם ולתמיכה בדמות "חיבובים" ("לייקים") ותגובות מצד מאות עוקביו וחבריו בפייסבוק. אשר על כן עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם שבין 12-18 חודשי מאסר בפועל ובתוך המתחם עתרה להשית על הנאשם עונש הנמצא בחלקו העליון של מתחם העונש ההולם, בשל עברו הפלילי ותסקיר שירות המבחן השלילי שהתקבל בעניינו.

כמו כן, ביקשה המאשימה להפעיל במצטבר לעונש, שישה חודשי מאסר מותנה שלחובת הנאשם אשר הושתו עליו במסגרת ת"פ 21236-10-14.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו ועומד על הודאתו, זאת חרף הכתוב בתסקיר שירות המבחן (אליו אתייחס בהמשך). כמו כן הפנה לכך כי העבירות בהן הורשע הנאשם אינן רחוקות מן הזכות לחופש ביטוי וכי רק לאחרונה החלו להגיש כתבי אישום בגין מעשים מעין אלה. עוד עמד ב"כ הנאשם על נסיבותיו האישיות של הנאשם, על הודאתו במסגרת הסדר טיעון וכן הפנה לגילו הצעיר של הנאשם. אשר על כן ביקש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר ולהשית על הנאשם עונש באמצעו של מתחם הענישה. ב"כ הנאשם ביקש להימנע מהפעלת העונש המותנה שלחובת הנאשם.

שני הצדדים הגישו פסיקה לתמיכה בטיעוניהם.

מתחם העונש הולם

ב"כ הצדדים אינם חלוקים בנוגע לקביעתו של מתחם עונש הולם אחד לשלל העבירות אותן ביצע הנאשם. על אף ריבוי העבירות, ברור כי בנסיבות העניין מתקיים קשר הדוק בין מכלול פרסומי הנאשם, והם בגדר מסכת עבריינית אחת, אשר יש לקבוע ביחס אליה מתחם עונש הולם אחד (ר' לעניין זה ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל וכן ע"פ 6341/14 ניסים בן אישטי נ' מדינת ישראל) - ולמעשה, גם ביחס למתחם עצמו המחלוקת בין הצדדים אינה רבה.

חומרת מעשי הנאשם ברורה ורבה. הנאשם הסית לאלימות ולטרור והביע תמיכה בארגון טרור. מעשים אלו פוגעים ישירות בערך השמירה על בטחון הציבור ובשלומו. רשתות חברתיות הן כיום דרך מקובלת לתקשורת והבעת דעות, אך שימוש בהן לצורך הסתה לאלימות ולטרור ותמיכה בביצוע פיגועים הוא דבר אשר פוטנציאל הסיכון שבו גבוה מאוד, שכן הוא יוצר אווירה המהווה קרקע פורייה לצמיחתן של פעולות טרור - ובמיוחד הדברים אמורים כאשר מדובר בתקופה מתוחה שהתאפיינה בפיגועים רבים. קיים חשש ממשי, כי פרסומיו של הנאשם ימריצו אנשים הנחשפים להם, לבצע פעולות אלימות וטרור.

מתחם העונש הולם בעבירות אלה יקבע בהתאם להיקף ההסתה, מובהקותה והיקף הנחשפים אליה. ור' לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מעין אלה את גזרי הדין בת"פ (שלום י-ם) 44920-12-14, עאבדין, ת"פ (שלום י-ם) **מדינת ישראל נ' נאסר הדמי** (1.6.15); ת"פ (שלום י-ם) 44957-12-14 **מדינת ישראל נ' עודי סונקרוט** (27.5.15); ת"פ (שלום י-ם) 44725-12-14 **מדינת ישראל נ' עומר שלבי** (12.5.15). ר' גם ת"פ (מחוזי י-ם) 4001-05-15 **מדינת ישראל נ' ש.ט** (22.07.15), בו קבע בית המשפט המחוזי, טווח של 5-25 חודשי מאסר בפועל בעבירות מעין אלה, בהתחשב בכמות הפרסומים, תדירותם, תוכנם, פוטנציאל התפוצה שלהם והתקופה בה הם פורסמו.

במקרה שלפני, הנאשם פרסם לאורך שנה דברי הסתה לאלימות ולטרור, לעיתים ממש בסמוך לביצועם. במקרה אחד הביע הזדהות עם מנהיג החמאס לשעבר, אחמד יאסין. הפרסומים זכו לעשרות "חיבובים" ולתגובות רבות והיו חשופים למאות עוקביו של הנאשם.

לאור זאת, ראיתי לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 6 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל, וכן עונשים נלווים. אציין, כי ניתן למצוא פסיקה בה נקבע מתחם עונש ובו רף עליון גבוה מכך (ר' הפסיקה אליה הפניתי למעלה), אך לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדתה של המאשימה.

נסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה

הנאשם יליד 1996, רווק.

לחובת הנאשם הרשעה קודמת משנת 2015 בגין עבירות התפרעות, ניסיון הצתה וניסיון תקיפת שוטר, בגינן הוטלו על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל לצד 6 חודשי מאסר מותנה.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם לא הודה בביצוע העבירות ולדבריו במעמד הדיון, הודה בכתב האישום מתוך חוסר הבנת ההליך המשפטי. הנאשם טען בפני שירות המבחן כי חשבונו נפרץ ע"י "האקר" אשר פרסם את הכיתובים בחשבונו. עם זאת, בא כח הנאשם הבהיר בדיון, כי הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוקט בדפוס של טשטוש וערפול העבירה וכי הוא התקשה להתייחס לתוכן הפרסומים ברמה הערכית ולחומרם. הנאשם לא קבל אחריות לביצוע העבירות והתקשה לראות את פוטנציאל הפגיעה כתוצאה ממעשיו. כמו כן שירות המבחן התרשם כי ההליכים המשפטיים המתנהלים נגד הנאשם לא היוו גורם הרתעתי עבורו. עם זאת, הנאשם הביע בפני שירות המבחן רצון מילולי לניהול אורח חיים נורמטיבי.

שירות המבחן נמנע מהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם והמליץ להטיל עליו עונש מוחשי אשר יחדד את המחירים למעשיו ויהווה עבורו גורם מרתיע.

הפעלת המאסר המותנה

המאשימה ביקשה להפעיל מאסר מותנה שלחובת הנאשם מת"פ 14-10-21236 אשר ניתן ביום 18.03.15. באותו מקרה, הנאשם הורשע בעבירות של התפרעות, ניסיון הצתה וניסיון תקיפת שוטר ובין היתר, הוטלו עליו שישה חודשי מאסר על תנאי "שלא יעבור עבירות בהן הורשע".

ב"כ המאשימה טענה, כי יש לבחון את עניין התנאי בחינה מהותית ולא טכנית וכן את המטרה שהונחה ביסוד המאסר המותנה שהוטל. ב"כ הנאשם ביקש להימנע מהפעלת עונש המאסר המותנה ולא ראה מקום לכך בעבירות אלה.

נתתי דעתי לטיעוני הצדדים, כמו גם לפסק הדין שהוגש מטעם המאשימה, ולא ראיתי כי הרשעתו זו של הנאשם אמורה להפעיל את המאסר המותנה שלחובתו.

אכן, פסיקה עקבית קובעת, כי המבחן להפעלת עונש מאסר על תנאי הינו מבחן מהותי והוא קשור ביסודות עבירת התנאי ולא דווקא בעבירה המנויה בהרשעתו (ר' למשל ע"פ 49/80, מסילתי נ' מדינת ישראל).

במקרה שלפני, המאסר המותנה שלחובת הנאשם הוא בגין "העבירות בהן הורשע" בהליך הקודם, קרי עבירות ההתפרעות, ניסיון הצתה וניסיון תקיפת שוטר. גם בבחינה מהותית של המטרה העונשית העומדת בבסיסו של הטלת המאסר המותנה, לא ראיתי כי ניתן להפעילו בשל הרשעתו של הנאשם בעבירות של הסתה לאלימות, באשר לא ניתן למקד את ההסתה דווקא לביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם באותו הליך. הפרשנות המוצעת על ידי המאשימה, כי הרשעה בעבירת הסתה מקימה את יסודותיהן של אותן עבירות, נראית לי מרחיקת לכת ומרחיבה את תחולת התנאי יתר על המידה.

נתתי דעתי לפסיקתה של חברתי כב' השופטת כהן-לקח בת"פ 14-12-44790 מדינת ישראל נ' ביומי, אשר הוגש ע"י המאשימה לתמיכה בטיעוניה. לא ראיתי כי ניתן ללמוד ממנה לגבי המקרה שלפני, שכן בשונה מהמקרה שלפני, שם

התנאי אשר הופעל היה שלא לעבור "עבירות אלימות מסוג פשע" - ומדובר בהגדרה רחבה, אשר יכולה להכיל גם את הפרשנות לה עותרת המאשימה. במקרה שלפני, כפי שציינתי, הגדרת התנאי צומצמה לעבירות ספציפיות ולא ניתן להרחיב אותה מעבר ללשון גזר הדין.

עם זאת, גם אם אין בהרשעתו הנוכחית של הנאשם כדי להפעיל את עונשו המותנה, יש להביאו בחשבון בגזירת עונשו.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את גילו הצעיר ואת הודאתו במיוחס לו, אשר היה בה לחסוך זמן שיפוטי וללמד על קבלת אחריות למעשים.

לחובת הנאשם זקפתי את ההרשעה הקודמת שלחובתו, שהיא ממין הענין ויש בה להעיד על עוינותו כלפי המדינה והעובדה שתמיכתו במעשי אלימות קיבלה ביטוי לא רק במרחב הוירטואלי, אלא גם במרחב הממשי, תוך ביצוע עבירות חמורות. עוד הבאתי בחשבון כי מאסר משמעותי בפועל אותו ריצה הנאשם לא הרתיעו מלפעול כנגד המדינה ולעודד אחרים ללכת בדרכו.

כמו כן זקפתי לחובת הנאשם את העובדה כי לא נטל אחריות למעשיו בפני שירות המבחן וכי טען לפני השירות שאדם אחר העלה את הפרסומים לחשבוננו (אזכיר, כי ב"כ הנאשם הודיע בפתיחת טיעונו כי הנאשם עומד על הודאתו ומקבל אחריות למעשיו).

אשר על כן, ראיתי להשית על הנאשם עונש הנמצא בחלקו האמצעי של מתחם העונש ההולם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. עשרה חודשי מאסר בפועל. העונש ימנה מיום המעצר, 13.10.16
- ב. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור אחת מן העבירות בהן הורשע, או עבירת אלימות שהיא פשע, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ז, 26 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.

